

Wpływ obniżenia opłaty od składki na poziom zgromadzonych środków i wysokość przyszłej emerytury

dokument z 2008 roku

(5 marca 2009r.)

W dyskusji nad efektywnością Otwartych Funduszy Emerytalnych i ich wpływem na wysokość przyszłych emerytur, pojawia się energicznie promowany postulat radykalnego i jak najszybszego zmniejszenia opłaty od składki. Krok ten, zdaniem części mediów, które wspierają propozycję, ma zwiększyć kapitał emerytalny, a przez to wyraźnie podnieść wypłacane z funduszy emerytury.

Skuteczność takiej metody powiększania emerytur można zweryfikować. W analizie, która w tym celu została przeprowadzona, przyjęto:

- obniżenie opłaty od składki do 3,5% od początku 2009 r.
- zgromadzony na koncie emerytalnym w końcu 2008 r. kapitał 10000 zł
- regularnie wpłacaną składkę miesięczną, w wysokości 100 zł w roku 2008
- średnioroczny wzrost płac w wysokości 3%
- 30-letni dalszy okres członkostwa w funduszu i gromadzenia środków, liczony od 2009 r.

Rozpatrywano trzy scenariusze gromadzenia kapitału:

- przy zachowaniu opłaty od składki zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami i 5% rocznej stopie zwrotu
- przy obniżeniu opłaty od składki do 3,5% od początku 2009 r. i 5% rocznej stopie zwrotu
- przy zachowaniu opłaty od składki zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami i 5,5% rocznej stopie zwrotu

	SCENARIUSZ I	SCENARIUSZ II	SCENARIUSZ III
	opłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami, stopa zwrotu 5% rocznie	opłaty obniżone, stopa zwrotu 5% rocznie	opłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami, stopa zwrotu 5,5% rocznie
suma składek netto przez 30 lat (2009 – 2038)	56 587	56 745	56 587
kapitał na koniec 2038	158 416	159 037	174 462
różnice w sumie składek vs scenariusz I	-	158	-
różnice kapitału na koniec 2038 vs scenariusz I	-	622	16 046

Jak wynika z drugiego ze scenariuszy, **na skutek obniżenia opłaty od składki w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, na rachunek członka wpłynęłoby zaledwie o 158 zł więcej.**

W wyniku inwestowania przez kolejne 30 lat zaoszczędzonych dzięki obniżce środków, zgromadzona na rachunku emerytalnym kwota **może być wyższa o około 622 zł, co stanowi zaledwie 0,4% całości kapitału.**

Wysokość miesięcznego świadczenia emerytalnego zależy od różnych czynników i najczęściej waha się od 4 do 5,5 zł za 1000 zł zgromadzonego kapitału (tak przyjęto m.in. w uzasadnieniu do projektu ustawy o wypłatach emerytur kapitałowych, MPiPS).

Uwzględniając to założenie, **622 zł więcej w zgromadzonym kapitale przełoży się na 2,8 zł miesięcznej emerytury za 30 lat.**

Kluczowy wpływ na wysokość zgromadzonego kapitału na rachunku w OFE – a w konsekwencji na wielkość emerytury – ma stopa zwrotu, długość oszczędzania oraz wysokość składki.

Jeżeli np. średnioroczna stopa zwrotu osiągnęłaby nie 5%, a o pół procent więcej – 5,5%, jak założono w trzecim scenariuszu, to różnica w zgromadzonym kapitale po 30 latach inwestowania wyniesie kilkanaście tysięcy złotych, co przekładałoby się na miesięczną emeryturę wyższą o ok. 70 zł.

W związku z tym bój o wyższą emeryturę powinien koncentrować się na aspektach, które mają rzeczywisty wpływ na wysokość gromadzonego kapitału, a w konsekwencji na wielkość emerytury.

Od dłuższego czasu przedstawiciele PTE postulują reformę limitów inwestycyjnych, która umożliwi wypracowanie korzystniejszych stóp zwrotu przy zachowaniu odpowiedniego bezpieczeństwa powierzanych środków, a jednocześnie zwiększy konkurencję między funduszami.

Natomiast dodatkowe zmiany dotyczące wysokości opłaty od składki mogłyby spowodować pogorszenie warunków rynkowych do tego stopnia, że dla wielu podmiotów stanowiłoby to zagrożenie dla dalszego prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania, co z kolei niekorzystnie odbije się na konkurencyjności na rynku funduszy emerytalnych.

Należy dodać, że obowiązująca na rynku opłata od składki w wysokości 7%, która jest przedmiotem dyskusji, to opłata maksymalna i nie obejmuje wszystkich członków Otwartych Funduszy Emerytalnych. **Opłatę niższą niż 7% pobiera się od osób, które dzięki swemu stażowi uzyskały prawo do zniżek, jakie część OFE (7 funduszy) zagwarantowała swoim członkom przed ujednoczeniem wysokości opłaty w kwietniu 2004 r. Opłata maksymalna dotyczy osób, które przystąpiły do OFE po tej dacie i to z wyjątkiem członków jednego z funduszy, stosującego jednakową niższą opłatę dla wszystkich należących i przystępujących do niego osób.** W roku 2007 średnia opłata od składki wynosiła dla całego rynku ok. 6%.

OFE	składki i odsetki w tym zobowiązania ZUS	przychody z opłaty od składki	wysokość opłaty (%)
AEGON OFE	383 649 281,51	26 557 015,09	6,92%
AIG OFE	1 454 936 355,86	101 311 929,14	6,96%
Allianz Polska OFE	426 767 553,87	17 070 763,36	4,00%

AXA OFE	790 009 395,49	48 812 001,06	6,18%
Bankowy OFE	556 422 422,55	38 848 601,87	6,98%
Commercial Union OFE BPH CU WBK	4 457 463 173,43	191 866 469,68	4,30%
Generali OFE	637 841 992,71	44 650 150,94	7,00%
ING OFE	4 319 671 137,51	268 973 662,60	6,23%
Nordea OFE	685 535 727,68	48 245 584,60	7,00%
Pekao OFE	305 241 295,26	19 113 831,92	6,26%
OFE Pocztylion	403 065 248,61	27 898 645,96	6,92%
OFE Polsat	226 723 070,05	15 855 885,60	6,99%
OFE PZU „Złota Jesień”	2 355 601 542,06	164 630 259,49	6,99%
OFE Skarbiec-Emerytura	435 882 047,53	26 733 472,54	6,13%
OFE WARTA	304 387 014,97	15 917 367,04	5,23%
Suma	17 743 197 259,09	1 056 485 640,89	
% dla rynku			5,95%

Dane KNF: a. składki i odsetki – Biuletyny Kwartalne. Rynek OFE. I-IV kw. 2007 r.; b. przychody z opłaty dystrybucyjnej – Biuletyn Kwartalny. Rynek OFE. IV kw. 2007 r.

SCENARIUSZ I (opłata zgodnie z obowiązującymi przepisami)

Założenia:

a. średnioroczna stopa zwrotu (netto)	5,0%
b. obecny kapitał emerytalny	10 000 zł
c. średnia składka roczna	1 200 zł
d. roczny wzrost płac	3,0%
e. pozostały okres oszczędzania	30 lat
f. prowizje 2010-2014:	
2009	7,000%
2010	7,000%
2011	6,125%
2012	5,250%
2013	4,375%
2014	3,500%

Kalkulacja:

rok		kapitał na początku	składka brutto	prowizja	składka netto	wynik inwestycyjny	kapitał na koniec
1	2009	10 000,00	1 236	7,000%	1 149	528,74	11 678,22
2	2010	11 678	1 273	7,000%	1 184	613,51	13 476
3	2011	13 476	1 311	6,125%	1 231	704,56	15 411
4	2012	15 411	1 351	5,250%	1 280	802,55	17 493
5	2013	17 493	1 391	4,375%	1 330	907,93	19 732
6	2014	19 732	1 433	3,500%	1 383	1 021,15	22 136
7	2015	22 136	1 476	3,500%	1 424	1 142,38	24 702
8	2016	24 702	1 520	3,500%	1 467	1 271,78	27 441
9	2017	27 441	1 566	3,500%	1 511	1 409,81	30 362
10	2018	30 362	1 613	3,500%	1 556	1 556,98	33 475

11	2019	33 475	1 661	3,500%	1 603	1 713,81	36 792
12	2020	36 792	1 711	3,500%	1 651	1 880,85	40 323
13	2021	40 323	1 762	3,500%	1 701	2 058,68	44 083
14	2022	44 083	1 815	3,500%	1 752	2 247,92	48 082
15	2023	48 082	1 870	3,500%	1 804	2 449,21	52 335
16	2024	52 335	1 926	3,500%	1 858	2 663,23	56 857
17	2025	56 857	1 983	3,500%	1 914	2 890,70	61 662
18	2026	61 662	2 043	3,500%	1 971	3 132,37	66 765
19	2027	66 765	2 104	3,500%	2 031	3 389,04	72 185
20	2028	72 185	2 167	3,500%	2 091	3 661,54	77 938
21	2029	77 938	2 232	3,500%	2 154	3 950,76	84 043
22	2030	84 043	2 299	3,500%	2 219	4 257,62	90 520
23	2031	90 520	2 368	3,500%	2 285	4 583,11	97 388
24	2032	97 388	2 439	3,500%	2 354	4 928,25	104 670
25	2033	104 670	2 513	3,500%	2 425	5 294,13	112 389
26	2034	112 389	2 588	3,500%	2 497	5 681,88	120 568
27	2035	120 568	2 666	3,500%	2 572	6 092,72	129 233
28	2036	129 233	2 746	3,500%	2 649	6 527,90	138 411
29	2037	138 411	2 828	3,500%	2 729	6 988,75	148 128
30	2038	148 128	2 913	3,500%	2 811	7 476,68	158 416

SCENARIUSZ II (opłata obniżona od 2009 r.)

Założenia:

a. średnioroczna stopa zwrotu (netto)	5,0%
b. obecny kapitał emerytalny	10 000 zł
c. średnia składka roczna	1 200 zł
d. roczny wzrost płac	3,0%
e. pozostały okres oszczędzania	30 lat
f. prowizje 2010-2014:	
2009	3,500%
2010	3,500%
2011	3,500%
2012	3,500%
2013	3,500%
2014	3,500%

Kalkulacja:

rok		kapitał na początku	składka brutto	prowizja	składka netto	wynik inwestycyjny	kapitał na koniec
1	2009	10 000,00	1 236	3,500%	1 193	529,82	11 722,56
2	2010	11 723	1 273	3,500%	1 229	616,84	13 568
3	2011	13 568	1 311	3,500%	1 265	710,03	15 543
4	2012	15 543	1 351	3,500%	1 303	809,75	17 656
5	2013	17 656	1 391	3,500%	1 342	916,38	19 915

6	2014	19 915	1 433	3,500%	1 383	1 030,33	22 328
7	2015	22 328	1 476	3,500%	1 424	1 152,02	24 904
8	2016	24 904	1 520	3,500%	1 467	1 281,90	27 653
9	2017	27 653	1 566	3,500%	1 511	1 420,44	30 585
10	2018	30 585	1 613	3,500%	1 556	1 568,14	33 709
11	2019	33 709	1 661	3,500%	1 603	1 725,53	37 038
12	2020	37 038	1 711	3,500%	1 651	1 893,15	40 582
13	2021	40 582	1 762	3,500%	1 701	2 071,60	44 354
14	2022	44 354	1 815	3,500%	1 752	2 261,48	48 367
15	2023	48 367	1 870	3,500%	1 804	2 463,45	52 635
16	2024	52 635	1 926	3,500%	1 858	2 678,18	57 171
17	2025	57 171	1 983	3,500%	1 914	2 906,40	61 991
18	2026	61 991	2 043	3,500%	1 971	3 148,85	67 112
19	2027	67 112	2 104	3,500%	2 031	3 406,35	72 549
20	2028	72 549	2 167	3,500%	2 091	3 679,71	78 320
21	2029	78 320	2 232	3,500%	2 154	3 969,84	84 444
22	2030	84 444	2 299	3,500%	2 219	4 277,66	90 940
23	2031	90 940	2 368	3,500%	2 285	4 604,15	97 830
24	2032	97 830	2 439	3,500%	2 354	4 950,34	105 134
25	2033	105 134	2 513	3,500%	2 425	5 317,32	112 876
26	2034	112 876	2 588	3,500%	2 497	5 706,24	121 080
27	2035	121 080	2 666	3,500%	2 572	6 118,29	129 770
28	2036	129 770	2 746	3,500%	2 649	6 554,75	138 974
29	2037	138 974	2 828	3,500%	2 729	7 016,94	148 720
30	2038	148 720	2 913	3,500%	2 811	7 506,28	159 037

SCENARIUSZ III (opłata zgodnie z obowiązującymi przepisami, wyższa stopa zwrotu)

Założenia:

- a. średnioroczna stopa zwrotu (netto) 5,5%
- b. obecny kapitał emerytalny 10 000 zł
- c. średnia składka roczna 1 200 zł
- d. oczny wzrost płac 3,0%
- e. pozostały okres oszczędzania 30 lat
- e. prowizje 2010-2014:
 - 2009 7,000%
 - 2010 7,000%
 - 2011 6,125%
 - 2012 5,250%
 - 2013 4,375%
 - 2014 3,500%

Kalkulacja:

rok		kapitał na początku	składka brutto	prowizja	składka netto	wynik inwestycyjny	kapitał na koniec
1	2009	10 000,00	1 236	7,000%	1 149	581,61	11 731,09
2	2010	11 731	1 273	7,000%	1 184	677,77	13 593
3	2011	13 593	1 311	6,125%	1 231	781,46	15 605
4	2012	15 605	1 351	5,250%	1 280	893,48	17 778

5	2013	17 778	1 391	4,375%	1 330	1 014,40	20 123
6	2014	20 123	1 433	3,500%	1 383	1 144,79	22 651
7	2015	22 651	1 476	3,500%	1 424	1 284,95	25 360
8	2016	25 360	1 520	3,500%	1 467	1 435,13	28 262
9	2017	28 262	1 566	3,500%	1 511	1 595,95	31 369
10	2018	31 369	1 613	3,500%	1 556	1 768,07	34 693
11	2019	34 693	1 661	3,500%	1 603	1 952,19	38 248
12	2020	38 248	1 711	3,500%	1 651	2 149,05	42 048
13	2021	42 048	1 762	3,500%	1 701	2 359,42	46 108
14	2022	46 108	1 815	3,500%	1 752	2 584,12	50 444
15	2023	50 444	1 870	3,500%	1 804	2 824,03	55 072
16	2024	55 072	1 926	3,500%	1 858	3 080,06	60 010
17	2025	60 010	1 983	3,500%	1 914	3 353,20	65 278
18	2026	65 278	2 043	3,500%	1 971	3 644,48	70 893
19	2027	70 893	2 104	3,500%	2 031	3 954,98	76 879
20	2028	76 879	2 167	3,500%	2 091	4 285,86	83 256
21	2029	83 256	2 232	3,500%	2 154	4 638,34	90 049
22	2030	90 049	2 299	3,500%	2 219	5 013,71	97 281
23	2031	97 281	2 368	3,500%	2 285	5 413,33	104 980
24	2032	104 980	2 439	3,500%	2 354	5 838,64	113 173
25	2033	113 173	2 513	3,500%	2 425	6 291,18	121 889
26	2034	121 889	2 588	3,500%	2 497	6 772,55	131 158
27	2035	131 158	2 666	3,500%	2 572	7 284,45	141 015
28	2036	141 015	2 746	3,500%	2 649	7 828,69	151 493
29	2037	151 493	2 828	3,500%	2 729	8 407,17	162 629
30	2038	162 629	2 913	3,500%	2 811	9 021,91	174 462